MOBILITEITSPLAN 2030

Laat jongeren de mobiliteit van de toekomst ontwerpen

ONDERZOEKSPROJECT SECUNDAIR ONDERWIJS

LEERLINGENBUNDEL ABSTRACT

COLOFON

Verantwoordelijke uitgever: Rotkop, Richardstraat 11, 2060 Antwerpen

Concept: Tom Loockx
Tekst: Sara Spit, Liesbeth Talboom en Ann Smedts
Tekeningen: Jill Heesbeen
Vormgeving: Els Vandervoort

© 2026 Rotkop, België
Tekst- en datamining niet toegestaan.

Alle rechten voorbehouden. Behoudens de uitdrukkelijk bij wet bepaalde uitzonderingen mag niets uit deze uitgave worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand of openbaar gemaakt, op welke wijze dan ook, zonder de uitdrukkelijke voorafgaande en schriftelijke toestemming van de uitgever.

Voorwoord

Beste mobiliteitspionier,

Als **pionier** ben jij een ontdekker, een vernieuwer en een baanbreker. Je staat op het punt om slimme, nieuwe plannen te bedenken over mobiliteit. **Mobiliteit** gaat over hoe je jezelf verplaatst van punt A naar punt B, welke vervoermiddelen je gebruikt en van welke wegen, spoorwegen, tunnels, bruggen, laadpalen, fietspaden … jij gebruikmaakt.

Mobiliteit is belangrijk om naar school te gaan, met vrienden af te spreken, naar je stageplaats of vakantiewerk te kunnen gaan … Mobiliteit raakt aan heel veel onderdelen van ons dagelijks leven en onze samenleving.

Heb je ooit nagedacht over hoe de toekomst van mobiliteit eruit zou kunnen zien?
Wil je een stem hebben in hoe we ons in 2030 en later gaan verplaatsen? Dit is je kans om mee te denken, je creativiteit te laten zien en invloed uit te oefenen op een duurzamere toekomst.

Waarom dit onderzoeksproject?

1. Je kruipt in de huid van verschillende personen in het verkeer. Je ontdekt dat mobiliteit geen simpel verhaal is en dat keuzes die jij maakt gevolgen hebben voor jezelf, anderen én het milieu.
2. Je onderzoekt en brengt in kaart welke moeilijkheden we soms tegenkomen.
3. Je brainstormt en bedenkt creatieve oplossingen. Samen ontwikkel je oplossingen die de toekomst vooruithelpen. Geen enkel idee is te gek.
4. Je ontwerpt en experimenteert. Misschien gebruik je nieuwe technologieën, zoals zelfrijdende voertuigen, slimme apps of andere innovaties die mobiliteit veranderen.
5. Je stelt je idee voor en ontdekt hoe je het nog sterker kunt maken. Want de beste oplossingen groeien door sterke samenwerking.

Klaar om de mobiliteit van de toekomst te ontdekken?

Spreek je leerkracht aan om te weten te komen hoe jullie ideeën ook buiten de schoolmuren gedeeld kunnen worden.

Veel succes op deze ontdekkingstocht!

Lesdoelen

MOBILITEIT

- [ ] Ik leg uit wat eerlijke mobiliteit is.
- [ ] Ik breng mijn eigen mobiliteitskeuzes in kaart.
- [ ] Ik maak mobiliteitskeuzes gericht op eerlijke mobiliteit.
- [ ] Ik maak mobiliteitskeuzes gericht op duurzame mobiliteit.
- [ ] Ik benoem mobiliteitsproblemen die ik heb of die anderen hebben.
- [ ] Ik denk na over oplossingen voor de mobiliteitsproblemen van mezelf of anderen.

DESIGN THINKING

- [ ] Ik ken de vijf fasen van design thinking.
- [ ] Ik stel een onderzoeksvraag.
- [ ] Ik brainstorm in groep.
- [ ] Ik overleg met anderen.
- [ ] Ik ontwikkel een prototype.
- [ ] Ik presenteer.
- [ ] Ik kijk kritisch naar mijn eigen ontwerp en dat van anderen.

Mobiliteit

De complexiteit van mobiliteit

Mobiliteit is een belangrijk onderdeel van ons leven, maar het is allesbehalve eenvoudig. Elke keuze die we maken – van het vervoersmiddel dat we gebruiken tot hoe we onze stad inrichten – heeft consequenties voor onszelf en voor anderen. Een veelvoorkomende denkfout is:
wat voor mij lukt, lukt ook voor jou en dus voor iedereen.

Want wat voor de ene persoon werkt, kan voor de ander net problemen veroorzaken. Bijvoorbeeld, als iemand een elektrische step leent en die achteloos achterlaat op het voetpad, kan dat ervoor zorgen dat iemand in een rolstoel niet verder kan.

Daarnaast heeft niet iedereen dezelfde toegang tot vervoersmiddelen. Denk aan mensen met een beperkte mobiliteit, mensen die digitaal minder vaardig zijn, ouderen of mensen met een laag inkomen. In dit project denken we samen na over hoe we mobiliteit eerlijker kunnen maken en ervoor zorgen dat iedereen toegang heeft tot veilige, betaalbare en toegankelijke vervoersopties.

De toekomst van duurzame mobiliteit

We weten dat de toekomst van mobiliteit duurzamer moet zijn. Elektrische voertuigen, deelmobiliteit en verbeterde openbaarvervoerssystemen spelen hierin een belangrijke rol. Maar duurzame mobiliteit gaat niet alleen over minder CO_2-uitstoot.

In de toekomst zullen slimme technologieën, zoals zelfrijdende auto's en slimme infrastructuren, een grote rol spelen in hoe we ons verplaatsen. Deze innovaties kunnen ons helpen om efficiënter en veiliger te reizen. Tegelijkertijd moeten we ervoor zorgen dat deze technologieën beschikbaar zijn voor iedereen en dat ze bijdragen aan een eerlijk en duurzaam transportsysteem.

Door nu na te denken over duurzame oplossingen, kunnen we ervoor zorgen dat we in de toekomst in schone, groene steden leven waar iedereen zich gemakkelijk en veilig kan verplaatsen.

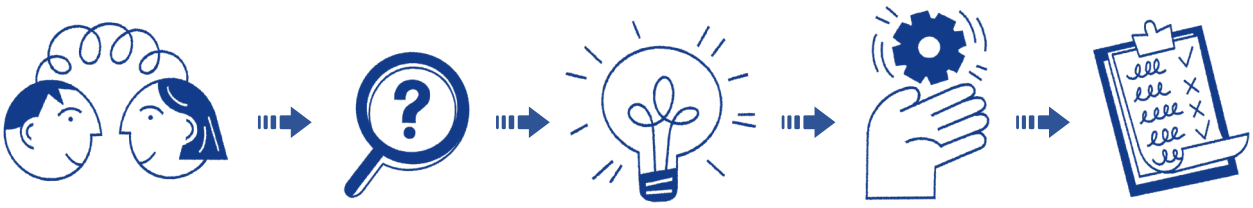
Veilig en verantwoordelijk

Bij mobiliteit is veiligheid enorm belangrijk. Elke persoon kan zichzelf beschermen in het verkeer door het dragen van beschermende kledij, opvallende kledij in het donker. Ook het volgen van verkeersregels zoals het dragen van een gordel, het stoppen voor een rood licht, oversteken aan een zebrapad... zijn essentieel.
Daarnaast is het belangrijk om ook na te denken over veiligheidsaspecten van nieuwe technologieën zoals zelfrijdende auto's en slimme infrastructuur.

Design Thinking

Wat is Design Thinking?

In het onderzoeksproject maken we gebruik van de Design Thinking Methodologie.
Deze methodologie bestaat uit vijf opeenvolgende fases:

INLEVEN PROBLEEM IDEEËN PROTOTYPE TEST

Hoe passen we dit toe in het onderzoeksproject 'Mobiliteitsplan 2030'?

FASE 1: INLEVEN

Doe een uitgebreid onderzoek naar wat jouw persona's echt nodig hebben. Heb je nood aan nog extra informatie? Neem een interview af aan de hand van de vragen in bijlage 2.

FASE 2: DEFINIEER HET PROBLEEM

Maak een *journey map* voor beide persona's. Dit kun je online doen of met behulp van de template (bijlage 1).
Klaar met de *journey mapping*? Vraag aan jouw leerkracht een obstakelkaart en los de nieuwe obstakels voor jouw persona's op.

CONCLUSIE:

Wat is het voornaamste **mobiliteitsprobleem** / wat zijn de voornaamste problemen van persona 1?

Wat is het voornaamste **mobiliteitsprobleem** / wat zijn de voornaamste problemen van persona 2?

Formuleer een **onderzoeksvraag** waarin je het mobiliteitsprobleem van jouw persona duidelijk stelt.
Bijvoorbeeld: Hoe kunnen we het openbaarvervoersysteem verbeteren om tegemoet te komen aan de mobiliteitsbehoeften van een 70-jarige vrouw zonder rijbewijs die zich dagelijks naar het stadscentrum moet verplaatsen voor medische afspraken en sociale activiteiten?

FASE 3: VERZAMEL IDEEËN

Samen met je groepsleden verzamelen jullie zoveel mogelijk creatieve ideeën voor de kernproblemen van de persona's, waarbij jullie elkaar aanmoedigen om out of the box te denken. Een goede brainstorm bestaat uit drie stappen.

PERSONA 1

Stap 1: bedenk zoveel mogelijk oplossingen voor jullie probleemstelling. Extra inspiratie nodig?
Vraag aan jullie leerkracht een inspiratiekaart en gebruik de extra links in **bijlage 3**.

Stap 2: kies de sterkste ideeën uit jullie brainstorm.

PERSONA 2

Stap 1: bedenk zoveel mogelijk oplossingen voor jullie probleemstelling. Extra inspiratie nodig?
Vraag aan jullie leerkracht een inspiratiekaart en gebruik de extra links in **bijlage 3**.

Stap 2: kies de sterkste ideeën uit jullie brainstorm.

FASE 4: MAAK EEN PROTOTYPE

Nu jullie een of meerdere oplossingen hebben bedacht voor het kernprobleem van de persona, is het tijd om de oplossing verder uit te werken. Dat kan in de vorm van een moodboard, maquette, 3D-ontwerp, tekening of nog een andere vorm.

FASE 5: OUTPUT PRESENTEREN EN KLASDISCUSSIE

Tijd om jullie harde werk te tonen. Toets jullie idee af met leeftijdsgenoten in de klas of tijdens een toonmoment met verschillende klassen. Noteer in bullets wat je zeker wilt vertellen tijdens jullie presentatie.

PERSONA 1

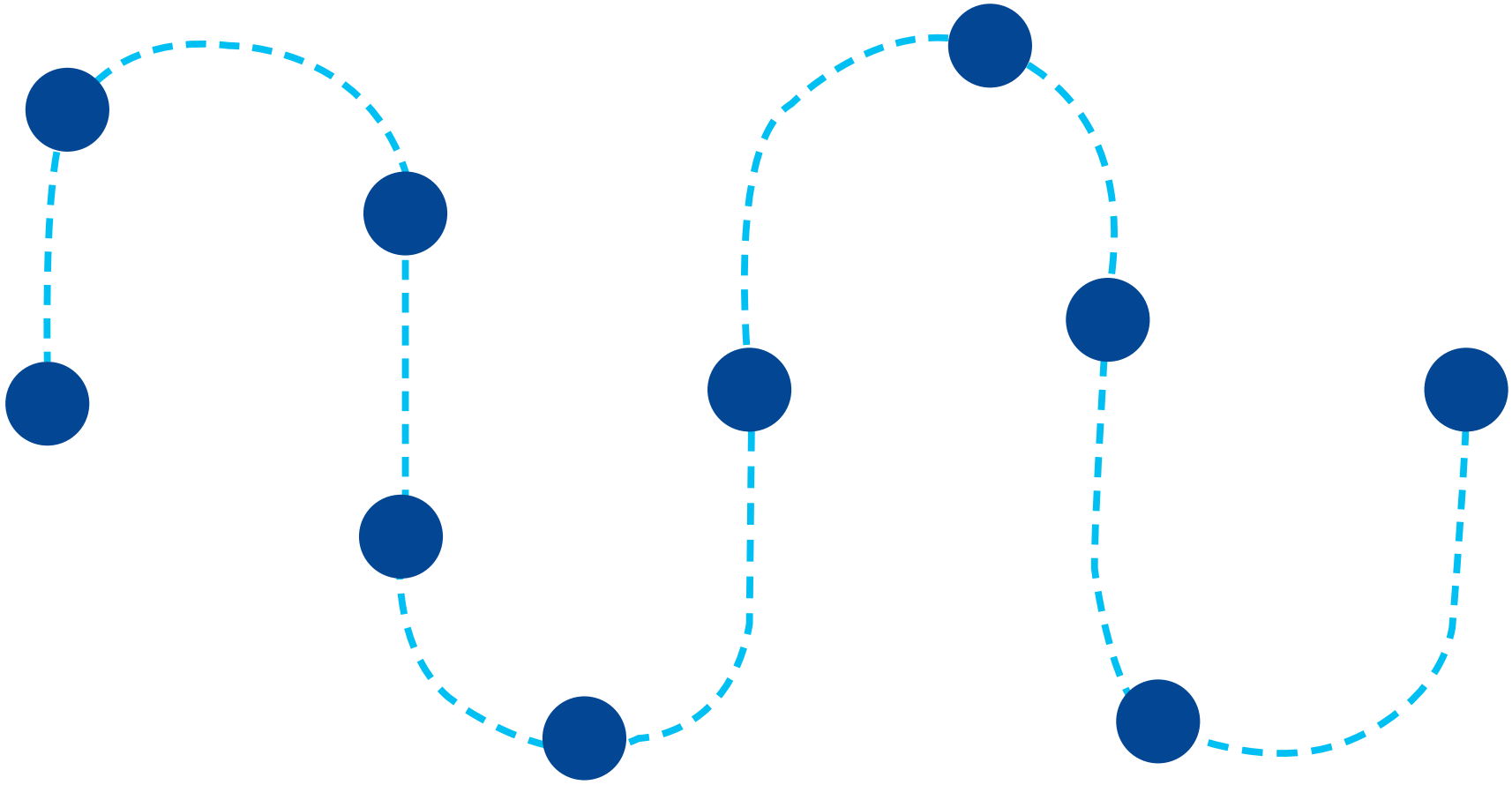
PERSONA 2

MOBILITEITSPLAN 2030
BIJLAGEN

BIJLAGE 1

Template journey mapping

BIJLAGE 2

Template interview

1. Wat is je naam en hoe oud ben je?

2. Kun je je dagelijkse routine beschrijven?

3. Hoe beïnvloeden jouw mobiliteitsproblemen je dagelijkse leven en activiteiten?

4. Kun je een specifieke ervaring delen die jouw mobiliteitsproblemen goed illustreert?

5. Welke vervoersmiddelen gebruik je meestal?

6. Hoe vaak gebruik je het openbaar vervoer, fiets, auto, enz. ?

7. Als je kon kiezen, hoe zou je ideale vervoerssituatie eruitzien?

BIJLAGE 2

Template interview (vervolg)

8. Heb je een favoriete manier van reizen? Waarom?

9. Heb je ervaring met nieuwe technologieën, zoals elektrische steps of zelfrijdende auto's? Wat is jouw mening hierover?

10. Neem je beschermende maatregelen, zoals het dragen van een helm, fluohesje of een veiligheidsgordel? Waarom wel of niet?

11. Welke toekomstige technologieën of oplossingen zouden jouw mobiliteitsproblemen kunnen verhelpen?

12. Welke problemen ervaar je het meest bij het reizen?

13. Zijn er plaatsen die moeilijk te bereiken zijn voor jou? Waarom?

14. Heb je in het verleden oplossingen gevonden voor je mobiliteitsproblemen? Wat werkte wel en wat niet?

BIJLAGE 3

Inspiratie-brainstorm

Via onderstaande websites vind je inspiratie over verschillende benaderingen en praktijken die steden wereldwijd gebruiken om de mobiliteit te verbeteren en leefbaarder en duurzamer te maken.

HYPERLOOP

- www.spoorwegmuseum.nl/ontdek/nu-in-het-museum/hyperloop/
- www.jrailpass.com/blog/maglev-bullet-train

ZELFRIJDENDE AUTO

- www.touring.be/nl/artikels/zelfrijdende-wagens-vanaf-morgen-op-de-weg-zonder-te-sturen
- www.vrt.be/vrtnws/nl/dossiers/2018/11/de-zelfrijdende-auto/
- gocar.be/nl/autonieuws/nieuwe-technologie/zelfrijdende-auto-de-5-niveaus-uitgelegd

REISPLANNER APP

- www.google.com/maps
- www.waze.com/nl/live-map/
- www.belgiantrain.be/nl

VERKEERSINFO VIA APP

- www.verkeerscentrum.be/nieuws/ontdek-mobilidata-realtime-data-delen-voor-vlot-en-veilig-verkeer
- nl.viamichelin.be/kaarten-plattegronden/verkeer

GEDEELDE MOBILITEIT

AUTODELEN

- poppy.be/nl
- www.cambio.be/nl-bxl

STEPS IN DE STAD

- www.bird.co/how/
- www.li.me/

DEELFIETSEN

- www.blue-bike.be/
- www.donkey.bike/nl/
- www.mobit.eu/

APP INTERNATIONALE BUSVERPLAATSINGEN

- www.busbud.com/nl